

Студентський сленг: соціолінгвістичний аспект

У статті характеризується студентський сленг як один із різновидів молодіжного. На основі соціологічного дослідження встановлено основні причини використання сленгу студентами НаУОА.

Ключові слова: *сленг, студенти.*

The slang used by students and characterized as a variety of a youth slang is analyzed in the article. The main principles of the slang usage by students in the National University of Ostroh Academy are determined with the help of a social research.

Key words: *slang, students.*

Українська мова – надзвичайно колоритна, лексично багата та різноманітна. Мову, як і національну культуру, творить її народ. Він її оберігає, розвиває, збагачує, але трапляються і негативні впливи, які порушують усталені мовні норми. Такий пласт лексики становлять так звані соціолекти. Це мова, якою розмовляє певна соціальна група, соціальний прошарок або яка переважає всередині певної субкультури, спільноти.

Сленг є одним із різновидів соціолектів. Це емоційно-забарвлена лексика, яка поповнює загальнонародну мову новими словами.

Проблематика сленгу є предметом постійного наукового пошуку. Жаргонне мовлення завжди привертало увагу дослідників української (С. Пиркало, Л. Ставицька, С. Мартос, Т. Кондратюк та ін.), російської (Н. Тропіна, Т. Нікітіна) та англійської (Т. Беляєва, В. Хом'яков) мов.

Дослідження студентського сленгу тісно пов'язане із сучасною молодіжною субкультурою, яка в основному визначається специфікою навчального закладу, дозвіллям, поведінкою, своєрідністю моди та смаків, реаліями студентського побуту, навчання та ін [6, с. 98].

Погоджуємося із думкою Світлани Мартос про те, що молодіжний сленг нікому не нав'язується, він просто існує. І для того, щоб бути включеним у молодіжне співтовариство, стати в ньому “своїм”, підлітку треба не тільки бути молодим за віком, але також і говорити мовою, властивою його віковій категорії. Цей сленг по-своєму кодує, зберігає й передає інформацію від однієї особи до іншої. Але оскільки молодь не існує поза суспільством і не являє собою якоїсь монолітної єдності, то в її сленгу можна, виділити різні шари: студентський, комп'ютерний, спортивний сленг та інші [3, с. 40].

Найбільш поширеною сферою вживання студентського сленгу є насамперед університет чи інший навчальний заклад, студентський гуртожиток, а також місця дозвілля (кафе, бари, дискотеки тощо).

С. Пиркало у статті “Походження сучасного українського молодіжного сленгу” зазначає: “студентський сленг – це мікросистема просторіччя, досить неоднорідна за своїм генетичним складом, яка має емотивну та комунікативну функції. Студентський сленг є одним із шарів лексики молодіжного сленгу. Відмінність студентського сленгу від сленгів інших типів полягає у тому, що:

- по-перше, дані сленгові слова слугують для спілкування людей однієї вікової категорії;
- по-друге, студентський сленг відрізняється “зациклюванням” на реаліях світу молоді та студентства;
- по-третє, у числі сленгової лексики нерідко зустрічаються і досить вульгарні слова [4, с. 4].

Для того, щоб дослідити специфіку використання студентського сленгу серед студентів Національного університету “Острозька академія” нами було проведено соціологічне дослідження.

В анкетуванні брали участь студенти НаУОА різного віку, статі та спеціальностей. Опрацювавши результати опитування, можна зробити певні висновки.

96% опитаних студентів розуміють, що таке сленг і вживають сленгізми у повсякденному мовленні. Усі без винятку респонденти погодилися з думкою про те, що на сучасному етапі розвитку суспільства і мовлення загалом дуже часто можна почути сленгізми у мовленні інших.

Ставлення студентів НаУОА до функціонування сленгу в українській мові виявилось неоднозначним. Лише 13% опитаних негативно ставляться до сленгу, 4% – позитивно, а більшість студентів не вважають сленг проблемою, тому їх ставлення є нейтральним. Про те, як саме впливає сленг на українську літературну мову, 48% студентів відповіли, що сленг забруднює лексику рідної мови і негативно впливає на неї, 2% вважають, що сленг збагачує мову і розвиває її, 26% опитаних стверджують, що сленг робить нашу мову модною для молоді, 14% відповіли, що сленг нейтрально впливає на сучасну українську мову.

Нами було досліджено, що найчастіше причинами використання сленгу у мовленні стає прагнення вирізнитися серед інших; бажання надати своєму мовленню лаконічності та експресивного забарвлення; бажання закодувати інформацію, щоб її не зрозуміли інші. Також причиною функціонування сленгу, на думку опитаних студентів, є вплив іноземних мов на рідну; розвиток мови і модернізація мовлення та ін.

На основі соціологічного опитування було укладено міні-словник студентського сленгу, до якого увійшли слова на позначення реалій, ознак, дій навчального процесу, які найчастіше використовують студенти нашого навчального закладу. Проаналізувавши зібрані нами лексеми, можемо зробити висновок, що переважну більшість (112 лексем) становлять іменники, які називають предмети, реалії, об'єкти, засоби навчального процесу. Наприклад, *абітура* – абітурієнти, вступники; *автомат* – залік, іспит, які отримують автоматично за поточними оцінками; *ботан* – студент, який завзято і багато

навчається; *вишка* – вища математика; *вікно* – пара, на яку не призначено занять; *журики* – студенти спеціальності “Журналістика”; *Петрик* – потокова аудиторія ПЗ в НаУОА; *студак* – студентський квиток та ін. Оскільки однією із функцій лексики молодіжного сленгу є номінативна, тобто називна, це і є причиною того, що переважну частину лексики становлять іменники.

Рідше у мовленні студентів зустрічаються дієслова-сленгізми (45 лексем). Наприклад, *валити* – необ’єктивно оцінювати знання студентів на екзамені, виставляючи незадовільну оцінку; *доганяти* – розуміти щось на рівні вимог, що висуваються до інтелекту; *друшляки* – прогулювати пари; *завалити* (іспит) – не скласти іспит; *плавати* – погано знати матеріал та ін.

Менш вживаними, за даними анкетування, є прикметники-сленгізми на позначення ознак реалій навчання (нами нараховано всього 15 лексем). Наприклад, *бестовий* – найкращий; *нульовий*, *стерильний* – який нічого не знає; *прикольний* – смішний, веселий та ін.

За даними дослідження виявилось, що найменше студенти використовують у своєму мовленні прислівники-сленгізми. Нами було зібрано лише 11 лексем. Це такі слова: *класно* – дуже добре; *паралельно* – байдуже, все одно; *по-любому*, *по-любасу* – обов’язково; *реально* – насправді та ін.

Однією із особливостей сленгової лексики є синонімія лексем. Цей факт можемо підтвердити і на прикладі укладеного нами міні-словника. Наприклад, на позначення процесу прогулювати заняття віднаходимо такі відповідники: *друшляки*, *сачкувати*; гуртожиток – *гуртак*, *братська могила*; стипендія – *стіпуха*, *пенсія*, *Баба Степа*, *Степанида*, *Стъопка*; студент – *спудей*, *студ*, *студік*, *студяга*; університет – *бурситет*, *універ*, *унік*, *унітаз* та інші.

Варто зазначити, що серед наведених у словнику сленгізмів поодинокі трапляються і багатозначні лексеми. Наприклад, *глючити* – 1) не вірити своїм очам; 2) працювати з перебоями; *паритися* – 1) дуже довго виконувати якусь нецікаву, нудну роботу; 2) вчитися.

Привертають увагу лексеми на позначення реалій притаманних власне НаУОА. Це переважно слова створені нашими студентами, тобто неологізми.

Наприклад, *петрик* – потокова аудиторія ПЗ в НаУОА; *Хот-дог*, *Наминайко*, *студка* – студентське кафе.

Значну кількість слів становлять запозичення з англійської, російської та інших мов, або створені на їх основі сленгізми. Наприклад, *бейба* – (англ.) дівчина; *брейк* – (англ.) перерва; *бестовий* – (англ.) найкращий; *кульний*, *кльовий* – (англ.) гарний, прекрасний; *пати* – (англ.) вечірка; *препод* – (рос.) викладач; *столовка* – (рос.) їдальня; *френд* – (англ.) друг та ін.

Отже, студентський сленг – це лексика притаманна студентам різних вищих навчальних закладів, яка позначає переважно реалії навчального процесу, його ознаки. Студентський сленг – невід’ємна частина студентського життя. Майже уся молодь більшою чи меншою мірою вживає у своєму мовленні сленгізми. За даними соціологічного дослідження 96% студентів НаУОА знають, що таке “сленг” та вживають сленгові слова і вирази у своєму мовленні. На думку студентів НаУОА, причинами цього є бажання надати своєму висловлюванню лаконічності та експресивного забарвлення; бажання закодувати інформацію, щоб її не зрозуміли посторонні; прагнення вирізнитися серед інших; також причиною використання сленгізмів є розвиток мови і модернізація мовлення взагалі.

Список використаних джерел:

1. Алла Шумейкіна. Сучасний український сленг: конотативний аналіз / Шумейкіна А. // Дивослово. – 2010. № 7. – С. 31 – 34.
2. Єрмоленко С. Я. Вивчення жаргонів / С. Я. Єрмоленко // Українська мова та література. – 2004. - №38. – С. 11 – 13
3. Мартос С.А. Молодіжний сленг: міф чи реальність? / С.А. Мартос // Культура слова. – Вип.. 62. – К., 2003. – С. 39 – 44.
4. Пиркало С. Походження сучасного українського молодіжного сленгу / С. Пиркало // Українська мова та література. - 1998. - № 25. - С. 4 – 5

5. Словник сучасного українського сленгу / Упорядник Т. М. Кондратюк. – Харків : Фоліо, 2006. – 359 с.
6. Ставицька Л. Арго, жаргон, сленг: Соціальна диференціація української мови / Л. Ставицька. – К. : Критика, 2005. – 464 с.